

TALLER DE DANSA: "ELS CUCS DE SEDA"

CIA. DANSA XALESTA

Guia didàctica

Educació Infantil

Cicle Inicial de Primària

Cicle Mitjà de Primària

Jove Espectacle

www.jovespectacle.cat/escoles

jovespectacle@gmail.com

609313501

Lloret de Mar

PRESENTACIÓ DEL DOSSIER:

A continuació us presentem un seguit de propostes didàctiques que fan referència a les diferents àrees curriculars de l'etapa. Amb aquest dossier pretenem facilitar la tasca del/la mestre/a perquè sigui possible enriquir l'experiència tinguda.

Lògicament són suggeriments que poden ser recollits i/o modificats per a cada tutor segons el seu criteri, el seu grup classe i la realitat de la seva escola.

Hem volgut oferir activitats des dels diferents àmbits per respondre a la possibilitat de realitzar amb els infants un projecte globalitzador i interdisciplinari.

El tema principal del taller, però, és el procés i la capacitat de transformació. El temps passa i les persones, els animals i les coses canvien. Per poder créixer i "aprendre a volar" hem de renunciar a quelcom que fins aleshores formava part de nosaltres mateixos. La vida ens ofereix moltes sorpreses!!!

Desitgem que us sembli interessant i en pugueu treure algun profit. Estarem encantades de compartir amb vosaltres l'experiència que hagi pogut suposar pels vostres alumnes l'espectacle i el treball posterior que hagueu fet. Per aquest motiu us facilitarem el nostre número de telèfon i adreça electrònica:

Cia. Dansa Xalesta:

FITXA ARTÍSTICA:

TÍTOL DEL TALLER: "Els cucs de seda"

COMPANYIA: Dansa Xalesta

DIRECCIÓ I CREACIÓ: Àngels Hugas

REALITZACIÓ: Anna Alonso

MÚSIQUES UTILITZADES: Microcosmos, Pascal Comelade, Zaap

1- PROPOSTES DIDÀCTIQUES PEL QUE FA A LES CIÈNCIES NATURALS:

- El procés vital d'un cuc de seda:

- 1- LA CRIA: Es formen dins d'ous que pon la papallona. Són ous petitíssims (aproximadament 1 mil·límetre de diàmetre). En realitat els ous són de color gris. Si en trobeu algun de blanc és que és estèril (no hi ha cap cuc en ell).
- 2- LA DESCLOSA: Trenquen la closca i treuen primer el cap i, arrossegant-se, acaben sortint del tot. L'eruga és de color gris fosc i està coberta de pèls. De seguida es posa a cercar aliment. La desclosa dura un quart d'hora.
- 3- L'ALIMENTACIÓ: El que més els agrada menjar és la fulla de morera, però també poden nodrir-se de fulles d'enciam o lletuga, de barba de cabra i d'esbarzer. Amb l'aigua que tenen les fulles ja els és suficient i per això no beuen mai aigua. Encara que tinguin la mateixa edat i mengin el mateix no tots mesuren igual, n'hi ha de més grans i de més petits.
- 4- LA MUDA: El cuc de seda creix molt i molt de pressa i la pell que li fa de vestit li queda petit. Per això s'acaba trencat i se'l treu. El cuc es torna de color marró, blanc o groc. Canvia de muda en total quatre vegades (els dies 6, 11, 17 i 25 després de la naixença).
- 5- DESCRIPCIÓ: Té tres parells de potes al davant i cinc parells de falses potes al darrera. Aquestes falses potes són com ventoses que li permeten quedar ben fixat al terra o en un branquilló o en una fulla sense caure. No sembla que olori molt i probablement és cec. El que si se sap segur és que no hi sent i que té una filera de punts negres a cada costat: són els orificis pels quals respira.
- 6- EL CAPOLL: Els cucs cerquen un lloc on es trobin bé per a teixir un fil cada vegada més llarg amb el qual es van envoltant. En realitat és una baba que treu per la boca i que l'aire transforma en fil de seda. Quan el cuc queda ben cobert de fil de seda es diu que ha fet un capoll i ha trigat tres o quatre dies per fer-lo. Durant uns 20 dies romandrà allà sense menjar i, sorpresa!!!, quan surti del capoll haurà deixat de ser cuc per convertir-se en papallona!.
- 7- LA POSTA: Les papallones mascles (que tenen les ales més grans) es posen a esvoletegar al voltant de les femelles (que tenen el ventre més gros). Al cap d'uns minuts s'enganxen pels extrems de l'abdomen i s'hi estan unes quantes hores. En aquesta estona el mascle deixa anar una substància dins la

femella que farà que en els ous que posi ella es facin cucs. Una femella pon cap a 500 ous en quatre o cinc dies.

- 8- LA VIDA DE LA PAPALLONA: Viu només uns 10 o 12 dies i en realitat es converteix en papallona només per poder fer els ous que donaran nous cucs. Si no fos així no en podrien haver més de cucs de seda. Durant el temps que és papallona no menja ni beu i, si voleu que us digui la veritat, encara que esvoletegi, no pot volar. Aquest fet no el tractem en el taller perquè ens interessa gaudir del fet de ser papallones i poder volar. Després, però, se'ls pot dir la realitat, i és que també podem jugar a que les coses siguin diferents de com són, oi?. Es tracta tant sols de saber el que és real i el que és imaginari. Es pot introduir aquest fet amb una endevinalla o formulant una pregunta "A veure qui sap que hem fet en el taller de dansa que no és veritat?... Les papallones dels cucs de seda no saben volar. Però si voleu tornar-ho a fer podem fer veure que si..."

2- PROPOSTES DIDÀCTIQUES PEL QUE FA AL LLENGUATGE VERBAL:

- **Conversa:** Valoració i comentaris sobre el taller amb tot el grup/classe.

- **Recordar-lo plegats:** Descripció de les diferents escenes (seqüències) que s'han representat en el taller:

- 1 DANSA DEL CUC DE SEDA DINS L'OU I SORTINT D'ELL.
- 2 DANSA DEL CUC.
- 3 DANSA DE LA PAPALLONA SORTINT DEL CAPOLL.
- 4 DANSA DE LA PAPALLONA VOLANT.
- 5 RELAXACIÓ. LES PAPALLONES DESCANSEN.

- **Afegir la informació que hem descrit en l'apartat 1:** Procés vital d'un cuc de seda

- **Construcció d'un imatger.** Seqüenciar el conte amb imatges i verbalitzar-les per part dels infant.

- **Exemple de conceptes a treballar:**

- NOMS: Cuc, eruga, la cria, la desclosa, la muda, fil de seda, morera, barba de cabra, esbarzer, lletuga, capoll, orifici, femelles, mascles, abdomen, la cria, la desclosa crisàlide, acoblament,...

- ACCIONS: pondre, nodrir-se, teixir, esvolotegar...
- ADJECTIUS: estèril, petit, gran, pelut, sentir, olorar, beure, ...

- **Les dites, els rodolins, els poemes i les endevinalles** relacionades amb el contingut de l'espectacle ens ajudaran a anar adquirint el bagatge cultural del país i, al mateix temps anar enriquint l'estructura de la frase i augmentant el propi vocabulari. Per exemple:

- Endevinalla- "Tinc ales i no sóc ocell
volo i no sóc el vent, què és?"

3- PROPOSTES DIDÀCTIQUES PEL QUE FA AL LLENGUATGE PLÀSTIC:

- **Dibuix sobre el conte:** Aniria bé que fos de les primeres activitats a fer sobre el taller i es pot després fer un mural describint les diferents accions i moments que reflecteixen els dibuixos. Es pot deixar que decideixin lliurement com fer-lo o que triïn una de les seqüències que indica la mestra.

4- PROPOSTES DIDÀCTIQUES PEL QUE FA A LA DANSA I L'EXPRESSIÓ CORPORAL:

- **ESCENA 1- Dansa del cuc dins de l'ou:** Podeu fer l'ou amb roba elàstica amb forma de sac i anar movent les diferents parts del cos canviant així la forma de la roba. Si ho preferiu podeu utilitzar una roba de tul o un mocador i posar-lo a sobre del nen/a. Tot movent-se acabem sortint de l'ou pel cap.

- **ESCENA 2- Dansa del cuc:**

- Som petits; ens arrosseguem; de vegades quedem panxa amunt i no sabem tornar-nos a girar però d'altres cucs ens ajuden amb el cap.
- També passem per sobre uns als altres.
- De tant en tant arquegem el tronc tot alçant-nos cap amunt a la recerca de fulles per menjar.
- Finalment trobem una fulla però està molt amunt. Haurem de fer servir les falses potes del darrera (els dos peus). Tot desplegant el tronc anem adoptant la posició vertical. Però encara no ho saben fer prou bé i caiem. Ho anem provant i

finalment ho aconseguim. (Podem aprofitar per treballar la mitja punta i quedar-nos en equilibri fent puntetes com si la fulla estigués molt amunt. També val la pena aprofitar per treballar les expressions facials i la capacitat interpretativa dels nens, mostrant l'esforç que com a cucs afamats estem fent, i mostrant també amb quina fal·lera comencem a menjar les fulles trobades).

- Quan ens hem atipat prou tornem al terra poc a poc controlant molt la baixada i arrodonint l'esquena començant el moviment pel cap, cervicals i anar baixant.
- Amb més seguretat i facilitat ens desplaçem tot arrossegant-nos fins cercar un lloc on fer el capoll.
- Ens podem quedar de genolls i amb una expressió accentuada anem apropant les mans a la boca oberta com si agafessin un fil de dins i l'anéssim estirant cap enfora. Després simulem que el tenim i ens anem envoltant d'ell tot el cos. Repetir aquesta seqüència varies vegades.
- Encara de genolls inclinem el tronc cap endavant fins deixar el cap al terra i allà ens quedem quiets. El/la mestre/a comenta que els cucs passaran allà 20 dies sense menjar ni beure,...(Els podem posar pel coll les ales o simplement cobrir-los cada un amb un mocador per augmentar la sensació d'estar dins del capoll.
- Ja sigui seguidament (en el cas que els hi haguem posat les ales durant la relaxació) o fent un impàs per posar-nos les ales i continuar després l'activitat, iniciem la dansa de la papallona sortint del capoll.

- ESCENA 3- Dansa de la papallona sortint del capoll:

Avis: Si pareu la representació per a poder posar les ales de papallona, és possible que hi hagi nens que no se'n puguin estar i les comencin a provar. És millor evitar que passi però si es dona no passa res, tan sols cal que en començar l'escena amb la música tots estiguin novament preparats, ajupits, ben quiets com en un capoll.

- Aquí també podem aprofitar molt per treballar les expressions facials i la interpretació en general perquè el cuc queda meravellat quan s'adona que té una forma totalment diferent a la d'abans. Ens mirem les ales ben sorpresos, les comencem a moure però sense saber massa com fer-ho. Ens toquem el cos, les ales, el cap com intentant reconèixer-nos a ell mateix.

- Després ens fixem amb els companys. Ens sorprenem molt en veure'ns, ens toquem també,...
- Comencem a provar de volar, mirant de moure les ales de diferents maneres però sense moure'ns de lloc, esvoleteguem.
- Finalment obrim molt les ales i les anem movent ajuntant-les al davant i tornar-les als costats, sempre ben estirades simulant el vol real d'una papallona. Així sí que podem volar i anem per aquí i per allà.

- ESCENA 4- Dansa de la papallona volant:

- Provem de volar en diferents direccions i sentits, enrera, endavant, de costat,....
- Donem voltes, saltem ben amunt,...
- Ens aturem a algunes flors per menjar.
- Ens agafem tots de les mans o en petits grups fent una cadena de papallones que volen tot fent esses per l'espai.
- Podem provar de posar-nos per parelles i amb les ales ben obertes, un davant de l'altre i agafats per les mans podem balancejar el cos de dreta a esquerra fent passos de pes, com si les papallones ballessin.
- Podem posar-nos en rotllanes de tres i rodar i també saltar a lloc movent ales agafades de dalt a baix.
- ...

- ESCENA 5- Relaxació- Les papallones estan cansades:

- Les papallones s'aturen i es troben cansades. Saben que ho estan perquè es noten molt la respiració. Respiren molt intensament. Ens anirà molt bé alçar les ales mentre entrem aire i baixar-les pels costats mentre traiem l'aire. Ho fem varies vegades i això ens fa sentir millor.
- Podem fer un altre exercici de respiració que consisteix en inspirar quan fem un pas i obrim les ales i espirar quan movem el peu que ha quedat enrera i el ajuntem amb el del davant mentre tanquem les ales (les baixem). Fer-ho varies vegades.

- Finalment trobem un bon lloc per descansar i ens estirem panxa amunt. Deixem les ales sobre la panxa i noten com aquestes es mouen en respirar.
- Canvien de posició cercant una manera d'estar ben còmodes i comencen a tancar els ulls per descansar. "Aleshores quan estan a punt d'adormir-se les papallones recorden tota la seva vida..." (podem recordar el que hem fet des de la sortida de l'ou o des de la sortida del capoll fins ara).

5- PROPOSTES DIDÀCTIQUES PEL QUE FA AL LLENGUATGE MUSICAL:

- **Audició dinàmica:** Coneixement de les diferents peces musicals a través de l'expressió corporal (amb les propostes acabades de descriure).
- **Coneixement de músiques contemporànies.**
- **Associació de cada peça musical amb l'escena que li correspon:**
  - Escena 1 i 2: Microcosmos
  - Escena 3: Pascal Comelade
  - Escena 4: Zaap

6- ALGUNS COMENTARIS MÉS:

- A la primavera va molt bé tenir a la classe cucs de seda per. a viure en directe tot el procés.
- Cada nen/a té una manera diferent de viure l'experiència d'expressió corporal-dansa. No ens hem de preocupar si hi ha nens/es que prefereixen quedar-se quiets i mirar. Cal respectar la seva actitud i entendre-la com a la seva manera de participar en aquella activitat en aquell moment. Potser un altre dia s'atrevirà a fer alguna cosa més o potser en un altre moment del dia recuperarà quelcom de l'experiència pel seu compte.

BIBLIOGRAFIA:

Biblioteca de treball, El cuc de seda Editorial Laia

Hugas, A. El Llenguatge del cos i la Dansa a l'Educació Infantil Edicions 62 Barcelona 1.994